1789

27

DE LITHOTOMIA IN ALTO APPARATU.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

PRO PUGNANDÆ

Die Sabbati ſextâ menſis Junii, anno R. S. H. 1789, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

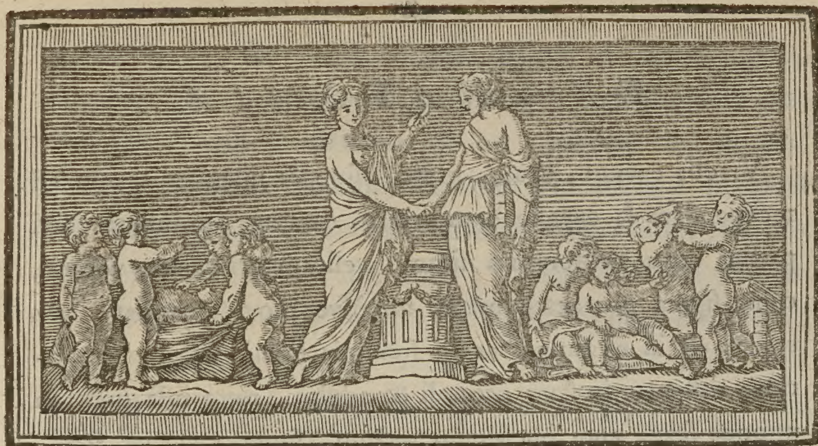
PRO ACTU PUBLICO,

ET MAGISTERII LAUREA.

Ex-Typis Clousier, Regis & Regii Chirurgiæ Collegii, Typographi, viâ Sorbonæ.

M. DCC. LXXXIX.

DE LITHOTOMIA

IN ALTO APPARATU.

VARIOS inter morbos quibus miserè cruciatur homo, lithiasis annumerandus est, pueros in teneris annis, viridem juventutem, ætatem decrepitam urget, nulli parcit sexui, ab artis incunabulis hanc cladem præcavere vel debellare variis medicamentis tentarunt in arte periti, de internorum & externorum inefficacitate ad calculum dissolvendum, experientiâ edocti veteres & nuperi, ad ejus è vesicâ urinariâ extractionem diversas excogitaverunt methodos, quas omnes singulatim exponere ad rem nostram non pertinet; de alto enim apparatu tantùm disserere est animus, præmissâ partium descriptione Anatomicâ quantùm nostrum requirit propositum.

EX ANATOMIA.

Viscus cavum, ovale, musculosum & membranaceum ad recipiendam & expellendam urinam dicatum, in infimâ pelvi partim extra peritonæum situm, vesicam urinariam vocant, cujus figura pro ætate magis minùsve provecta variat, non eadem est in virginibus ac in fœminis multi-paris, vacua lotiove distenta; in statu naturali & adulto, retro ossa pubis in utroque sexu, ante intestinum rectum, supra vesiculas seminales in masculis, ante uterum & supra vaginam in mulieribus locatur; quatuor ligamentis, textu cellulari & vasis partibus vicinis adhæret.

Vesica duas facies habet, anteriorem unam, posteriorem alteram, in partes laterales dividitur, in corpus seu partem mediam, in extremitatem superiorem quam vesicæ apicem appellamus, ex quo loco urachus oritur, in extremitatem inferiorem quam fundum dicimus, in quo anterius spatium infundibuli in modum angustatum, cervicis nomine designatum, reperias.

Plurimæ sunt vesicæ membranæ; telâ cellulari anteriùs, superiùs tantùm & posteriùs usque ad ureterum insertiones, à peritonæo obtegitur; huic subjacet tunica muscularis saccum urinarium ex omni parte amplectens, fibris reticulatis diversi modè intricatis, obliquè, transversim, juxta longitudinem dispositis, composita, quæ ad vesicæ collum convergendo decurrunt, & quod hujus visceris sphincterem malè dixerunt, efformant; hanc sequitur membrana crassa, verè cellulosa quam nerveam

vocant; interna seu villosa plurimis pertusa est vasorum ostiis, ad papillas nervosas contra lotii acrimoniam deffendendas, mucum abundantem eructantibus; in hâc, plurima consideranda veniunt, nempè, 1°. columnæ fibrarum muscularium, inæquali depressione figuratæ, quas inter diversæ magnitudinis plùs minùsve protensæ cavitates apparent; 2°. levis eminentia triangularis, sensu exquisito donata, in statu morboso benè conspicua, trigoni nomine à Lieutaud vocata, cujus anguli posteriores ureterum orificiis inferioribus respondent, anterior verò seu apex trianguli & evidentior vesicæ uvula dicitur cervicisque cavitati terminatur; ex hâc cervice ortum ducit canalis decem pollicibus circiter obliquè longus in masculis, brevior, latior & rectus in fæminis, uretra nuncupatur.

Vasa quæ vesicam irrorant, ab hypogastricis veniunt.

Nervi à sacris & plexu hypogastrico oriuntur.

Tegumenta communia, musculorum obliquorum, transversalium, rectorum, lineæ albæ partes infimæ, pyramidales musculi, arteriæ epigastricæ, ileo lumbaris, iliacæ anterioris divisiones, primarum parium lumbarium nervi aliqui, textus cellulosus, & pars peritonæi loca abdominis anteriora & inferiora exterius occupant.

È CHIRURGIA.

Caculum definimus corpus solidum in lapidis formam concretum, varias corporis partes, frequentiùs verò vesicam urinariam invadens, sive in eâ duntaxat incrementum, & in renibus semper rudimentum sumat, ut falsò afferunt auctores

prejudicatâ opinione decepti, ſive in utroque viſcere, ut vulgaris docet experientia, generari poſſit.

Mole, figurâ, denſitate, numero, ſitu mobilitate, &c. inter ſe differunt calculi veſicæ, ad haſque differentias maximè attendendum, tanquam prognoſi & lithiaſis curationi, potiſſimum inſervientes.

Corpus durum, aculeis multis ſæpè donatum, in viſcus ſenſile incluſum, cruciatibus plùs minùſve intenſis neceſſariò torquet, undè calculi veſicæ exiſtentia quibuſdam præſentitur ſignis inter quæ ſequentia recenſentur.

Pondus in infimâ pelvi moleſtum, genitalia titillantur & eriguntur, à peritonæo ad glandis extremitatem vagans pruritus ægrum vexat, eumque ad pudenda contrectanda & porrigenda ad moleſtiam illam ſublevandam excitat; lotii ejectio difficilis eſt, nec ſummo ſine conatu perfici poteſt, urina liberè fluens repentè ſupprimitur, ſique reſupinetur patiens denuò labitur urinæ rivus, acerrimus dolor, ſub mictionis finem, ſi ſcabroſus præſertim ſit calculus, teneſmus ac frequens deſidendi cupiditas, ægrè quieſcunt calculo laborantes, membra alternatim exagitant, per ſalebroſa loca æquitant ambulantque dolenter, urina cruenta eſt aut turbida cum mucoſo ac ſabuloſo ſedimento quod ultimum ſignum, ſed immeritò, ab Hypocrate credebatur pathognomonicum (1), digiti in podicem introductio, tumorem contrà naturalem & durum per veſicæ parietes, tangentis, non parum prodeſt.

---

(1) Quibuſcumque in urina veluti arenæ ſubſidunt, veſica his calculo laborat: vid. Aphor. 19, Sect. 4.

Hæc omnia ſigna ſeorſim ſpectata calculi exiſtentiæ in veſicâ certitudinem phiſicam non pariunt, alia verò aliis adjuncta diagnoſim ita adjuvant ut de lithiaſi vix dubitare liceat, attamen ut indubitanter pateſiat morbus, ad catheteriſmum confugiendum, fiſtulæque in omnes veſicæ partes diligenti circumductione, ſi ſtrepitus colliſione ſolidorum inter ſe productus ad manum vel ad aures feratur, tunc non amplius ambigendum, præſentiam calculi fidenter pronunties.

Si tamen hunc ſtrepitum non perſentiſcas, lithiaſim non neges, ab omnique aſſenſu te ſuſtineas, plurima enim in errorem inducere valent, 1°. intra veſicæ membranas vel in cyſtocele non nunquam deliteſcunt calculi, 2°. muco maximè abundanti interdùm obvolvuntur, 3°. in ſacculis quandoquè nidulantur, 4°. multi auctores veſicæ cavitatem ſepto medio bipartitam viderunt, 5°. ureteres quo loco cyſtim ingrediuntur inteſtini capacitatem adæquare valent catheteremque admittere (1).

Comperto calculo, nulla verni vel automnalis temporis ratione habitâ, ad curationem deveniendum, ſed nimium credulus, ambiguæ fidei, circulatoribus, lithontripticorum ſive hauſtu, ſive per uretræ canalem in veſicam injectorum, farraginem audacter jactantibus, attentas aures ne præbeas, nunquam enim promiſſa perfici, multiplici probatur experientiâ; unica tunc Chirurgia ſupereſt quæ patientem à tam gravibus tamque aſſiduis moleſtiis liberare poſſit, celebranda eſt lithotomia ſeu veſicæ ſectio, quæ duobus inſtituitur modis, vel

(1) Bis in praxi hunc caſum reperit meritò celeberrimus ſcholarum moderator Dominus Pelletan.

infra, vel ſupra pubem, de inferiori apparatu ſilebimus, altum duntaxat non qualem apud majores noſtros factitatum eſt, ſed qualem ut proſperè ſuccedat exſequi debet, exponemus.

Omnibus ad ægrotantis ſtatum præſentem & futurum attinentibus diligenter ſummâque operâ expenſis, reſupinus ſuper lectum ad rem paratum, & ad lucem claram diſpoſitum collocandus, blandis verbis ipſius animus roborandus, & ne motu intempeſtivè edito operationi noceat, clementer firmandus, his ritè præparatis, catheter ſulcatus oleo inunctus in veſicam introducatur quem ſtatim miniſtro tradit continendum operator, deinceps duobus digitis intenſâ cute, involucra communia, tela celluloſa, vaſorum aliquæ ſubdiviſiones, pars uretræ membranea uſque ad proſtatam, per octo linearum ſpatium, faventibus ſulco & convexitate præcidantur; hâc inciſiône, catheteris ſulco nudato, tutum conſtituit itinerarium ut per perinæi inciſionem, fiſtula in ſuâ cavitate includens acum triangularem, ad arbitrium prominentem, exteriùſque mediante cauli crenâ inſtructo reſpondentem, in veſicæ cavitatem intromittatur, ſtatimque catheterem educat miniſter, fiſtulamque in veſicâ, unâ manu ipſius manubrium amplectando fixum & ſtabile efficiat; quibus peractis, Chirurgus ad ægri latus quod ipſi videtur commodiſſimum ſtet ſcalpelloque abdominis cutem in eo loco, qui inter pubem & umbilicum eſt medius, incidat, inciſio fiat quatuor pollicibus pro ætate circiter longa, illam inter pyramidalium muſculorum inſertiones protendendo, deindè lineæ albæ partem inferiorem cautè ſecet, his diſſectis, oculis vel tactu nuda ſubjicitur veſica, tunc artis Magiſter

fiſtulam dextrâ manu ampleɗatur, illamque ad veſicæ parietem anteriorem & mediam prudenter impellat, duobus verò ſiniſtræ manus digitis partem veſicæ prominentem, & cum eâ fiſtulæ roſtrum apprehendere debet, atque imperare ut miniſter acum triquetram, hujus caulem pollice propellendo, extrudat, intra operantis digitos veſicæ parietes tanſos facilè pungentem; abſolutâ hâc punctione, iiſdem digitis, acus triquetra arripiatur, & alterâ manu ſcalpellum regente, in eodem loco exiguum fiat foramen ut index digitus in veſicam intrudi poſſit, uncique in modum incurvari ad eam ſuſtollendam, peritonæum inteſtinaque protegenda, deindè è fiſtulâ dictâ expediatur cyſtis, ſcalprique inciſorii, dorſum pectori, aciem verò pubi ſemper obvertendo, perficiatur ſectio corporis veſicæ ad ejus capacitatem & molem calculi accomodata, veſicâ ſatis hiante, per inciſionis labia duo digiti vel forceps calcularia intromittantur, corpus extraneum ut decet perquirendum, gradatim nulloque concuſſu eximendum, quo perfecto, per uretræ aperturam præparatoriam, fiſtula recta è gummi elaſtico, pro ægrotantis magnitudine longa & lata, in veſicam immittatur ut variis corporibus in hâc exiſtentibus facilis per perinæum pandatur via, abdominis vulnus ſimplici modo deligandum, in illius angulum inferiorem ad liberum materiæ nocivæ, ſi qua adſit, exitum, ſetaceum collocandum; in fœminis ſectio uretræ non requiritur, cæterùm eadem operatio celebrari debet.

Ex dictis nemo non videt quantum ad calculoſorum ſalutem integramque eorum ſanitatem conferat, hic curandi modus, nempè, 1°. veſicæ cervix glandulaque proſtata, per inciſionem uretræ ſimplicem, & in extrahendo calculo duro, angu-

loſo, ſpinoſove nullam vim patiuntur; 2°. partes generationi inſervientes ſemper integræ remanent; 3°. hæmorrhagia non pertimeſcenda; 4°. internam veſicæ ſuperficiem explorare, eamque ab omnibus lapidibus cujuſcumque molis & ſpeciei expurgare, facilè valet operator. 5°. cannulla è gummi elaſtico non vexat & lotia foràs ritè & liberè educit; 6°. calculi in ſacculis nidulantes vel veſicæ adhærentes abſque imminente vitæ periculo extrahi poterunt. Quæ quidem & tanta commoda nullis aliis tribuenda methodis, undè nobis concludere datur, nunc rejiciendas eſſe variorum auctorum contra ſectionem emendatam hypogaſtricam, criminationes tanquam injuſtas, eamque propter ſimplicitatem, facilitatem & utilitatem in quibuſdam caſibus excluſoriis, eſſe admittendam.

HAS Theſes, Deo juvante, & præſide M. NICOLAO GUYENOT, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, antiquo Collegii præpoſito, Academiæ Regiæ Chirurgiæ Conſiliario, nec non Fratris Regis, MONSIEUR, Chirurgo; tueri conabitur JOANNES-ALEXIS EVRAT, Divionenſis, Artium liberalium Magiſter, nuper in Scholâ practicâ Chirurgiæ alumnus; Theſeos auctor.

F I N I S.